

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شومیہ و کسو باب یک

طرحها و سلیقه ها

کرد آوری، نرین جعفری

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : جعفری، نرمین، ۱۳۳۰-
مشخصات نشر : شومینه و باریکیو (طرحها و سلیقه‌ها) // گردآوری نرمین جعفری
مشخصات ظاهری : تهران : جهان نو، ۱۳۸۶.
شابک : ۸۰ ص (تمام طرح) ۲۹×۲۲ سم.
وضعیت فهرست نویسی : 978-964-8458-46-6 :
موضوع : فیبا
رده بندی کنگره : نجاری دیواری -- مصور
رده بندی دیویی : ۷۲۱/۸ :
شماره کتابخانه ملی : ۷۲۱/۸ :
شماره کتابخانه ملی : ۸۲-۱۷۲۷۰ م

نام کتاب : شومینه و باریکیو (طرحها و سلیقه‌ها)
مؤلف : نرمین جعفری
ناشر : جهان نو - ادبستان
لیتوگرافی : طیف‌نگار
چاپ : صنوبر
نوبت چاپ : اول ۱۳۸۶
تیراژ : ۲۰۰۰
قیمت : ۶۰۰۰۰ ریال

کتاب آیالار

انقلاب - خیابان شهید منیری جاوید (اردیبهشت) - خیابان شهدای ژاندارمری - شماره ۲۷۶
 (ساختمان آیالار) تلفن ۶۶۴۰۱۲۵۵ دورنگار ۶۶۴۹۴۴۳۱
فروشگاه شماره ۱ (کتاب آیالار)
 انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب، تلفن ۶۶۴۱۱۸۶۵
فروشگاه شماره ۲ (کتاب آیالار)
 کریمخان زند - مابین ایرانشهر و خردمند جنوبی - شماره ۱۴۴، تلفن: ۱ - ۸۸۳۱۹۷۴۰
فروشگاه شماره ۳ (کتاب آیالار)
 انقلاب - روبروی دانشگاه تهران - پاساژ فروزنده - شماره ۳۲۱، تلفن: ۹۷ - ۶۶۹۶۳۵۹۶

ISBN: 978-964-8458-46-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۴۵۸-۴۶-۶

مقدمه

در طراحی معماری اصل تناسب و هماهنگی در جانمایی هر یک از عناصر با توجه به عملکرد و موقعیت آنها دارای اهمیتی خاص است. عملکرد صحیح، کارایی منطقی فضاها و چیدمان مناسب هر یک از اجزای آنها سبب بهینه شدن طرح می‌شود. یکی از اجزای مهم در طرحهای معماری شومینه است که طراحی و اجرای آن دارای اهمیت بوده به طوری که در طرح و ساخت آن سایر عناصر داخلی معماری به لحاظ ترکیب و هماهنگی دخالت دارند و باید به شکل، فرم هندسی، موقعیت و انتخاب مصالح آن دقت شود.

نظر به کمبود منابع راهنما در زمینه شومینه‌ها تصمیم به گردآوری این مجموعه از کتب و مجلات مختلف گردیده که سعی بر این بوده تیپ‌های مختلف و متنوع در این مجموعه گنجانده شود. امید است مورد قبول علاقمندان رشته معماری و ساختمان قرار گیرد.

اساساً شومینه محلی است که در آن سوخت مشتعل می‌شود این محل بصورت‌های مختلف و متنوع ساخته می‌شود. شومینه‌ها از قدیم بصورت روباز بعنوان منبع گرمادهی در داخل دیوارها قرار می‌گرفتند که عمده سوخت قابل اشتعال آن زغال سنگ و چوب بوده است. امروزه شومینه‌ها علاوه بر اینکه به عنوان یک پدیده گرمادهی مطرح‌اند بلکه بعنوان عنصری مهم در طراحی داخلی خانه‌ها، علاقمندی افراد زیادی را به خود جلب کرده است. در طراحی شومینه‌ها دو پارامتر اساسی از نظر تیپ گرمایش و جانمایی مطرح است. سوخت شومینه‌ها معمولاً چوبی، گازی یا الکتریکی است که با توجه به در دسترس بودن هر یک از سوخت‌ها و مقرون به صرفه بودن آن تعیین می‌شود ابعاد شومینه‌ها با توجه به نسبت حجم گرمادهی آن تعیین می‌شود که باید در ساخت آن و عناصر ارتباطی سایر قسمت‌ها دقت شود مصالح شومینه باید به نحوی شود که از مقاومت و دوام کافی و از کارایی بالایی برخوردار باشد.

امروزه شومینه‌ها بصورت روباز بعضاً با شیشه‌نسوز محافظ ساخته می‌شوند که با توجه به سلیق

استفاده کنندگان بطور متنوع به بازار عرضه می شود. در ساخت شومینه های در جاسازی قسمتهایی که در معرض اشتعال آتش قرار می گیرند باید دارای عایق بندی حرارتی باشند و با آجر نسوز و ملات نسوز اجرا شود. چون قابلیت گرمادهی هیزم و زغال سنگ بالاست بدین لحاظ باید به قابلیت طراحی کشش دود حاصله توجه شده و تدابیری اندیشیده شود که هیزمها به خوبی بسوزد. در شومینه های هیزمی از کف آتشگاه، شبکه ای برای هوادهی منظور می شود تا اکسیژن لازم برای احتراق تامین شود. موضوع دیگر تنظیم گرمایش در شومینه است برای این منظور در یچه تنظیم در قسمت تحتانی دودکش تعبیه می شود. ساخت شومینه های گازی همانند شومینه های هیزمی بوده با این تفاوت که عملکرد قسمت سوخت با هیزم متفاوت است و محلی بعنوان انبار کوچک هیزم در نظر گرفته می شود. در شومینه های گازی از هیزم های مصنوعی دکوری استفاده می شود. که چیدمان آن بطریق مناسب انجام شود. برای جلوگیری از خطرات گاز، این شومینه ها مجهز به شیر اتوماتیک می شود تا هماهنگی مقدار گرمادهی نسبت به حجم فضاها را مقدور سازد. قابل توجه است که نصب شومینه های گازی باید از طریق افراد متخصص با رعایت مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان (لوله کشی گاز) صورت گیرد. از نکات مثبت این شومینه ها استفاده راحت، تمیزی و استفاده از آن در صورت نیاز می باشد. شومینه های برقی از راحت ترین نوع منابع گرمادهی حساب می آیند که در داخل آنها بصورت ساده زغال سنگ سوزان قرار داده شده و شعله را بصورت خاص می سوزاند. در برخی از شومینه های برقی ونت های گرمادهی تعبیه می شود. به لحاظ مصرف برق بیشتر و ارزان بودن سوخت گاز در ایران بندرت از شومینه های برقی استفاده می شود ولی به هر حال انتخاب شومینه های برقی برای نقش مبلمان در حفظ تزئینات خانه ها مطرح است در نصب این شومینه ها نیز باید ضوابط مبحث سیزدهم مقررات ملی ساختمان (تأسیسات برقی) رعایت شود. در ساخت شومینه های آماده عمدتاً از پولاد استفاده می شود و در محفظه این تیپ ها شیشه نسوز تعبیه می شود. به لحاظ گرمایش از گرامیک های مختلف استفاده می شود. با این وضع این شومینه ها به دلیل دکوراتیو بودن و جابجایی راحت، خواهان بیشتری دارد. در شومینه های آماده، مکش هوا در قسمت شیشه در نظر گرفته می شود و جهت کشش بهتر دود مجهز به دریچه تنظیم می شود. در حالی حاضر شومینه های

آماده در مدل پیشرفته به بازار عرضه می شود که در برخی از مدلها درب های شیشه ای بصورت بالارونده تعبیه می شود و در موقع نیاز این در پشت قسمت رویه مخفی می شود و شومینه بصورت روباز مشاهده می شود. در برخی از آنها تاشو با طرح متنوع ارائه می شود. شومینه ها بعنوان منبع گرمادهی باید بر اساس مکانیزم خاص با اصول فنی اجرا شود تا حداکثر کارایی گرمادهی را داشته باشد که مسلماً شکل و اندازه مناسب آن نسبت به فضای مورد نظر و سوخت آن تعیین می گردد. همچنین انتخاب مصالح حائز اهمیت است که به عملکرد و کارایی مطلوب شومینه و به زیبایی فضای داخلی محل تأثیر گذار می باشد.

در صفحات ۷۶ و ۷۷ اطلاعات مربوط به اجزا و قسمت های مربوط دو شومینه با اندازه های مربوطه آورده شده است.

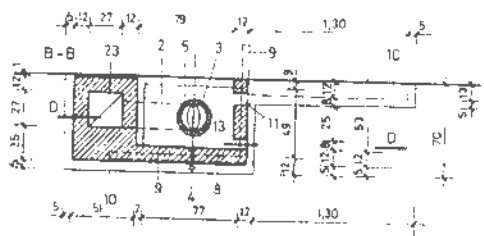
قسمت های مهم عبارتند از:

الف - کوره آتش گاه: قسمت اصلی شومینه آتشگاه است که حرارت را تولید کرده و دود را به طرف دودکش هدایت می کند. در ساخت و شکل هندسی آتشگاه باید دقت شود و جهت جلوگیری از صدمه زدن حرارت آتش به دیوار های پشت قسمت های داخلی آتشگاه از مصالح مقاوم که معمولاً آجر نسوز با ملات نسوز است ساخته می شود. به لحاظ بالا بودن درجه حرارت در آتشگاه شومینه ها، منقل هیزم و نرده محافظ که در تیپ های مختلف به بازار عرضه شده است، قرار داده می شود. در شومینه های گازی سوخت از طریق لوله مسی به مشعل زیر منقل هدایت می شود و برای احتیاط لازم نصب شیر ترموستات اجباری است.

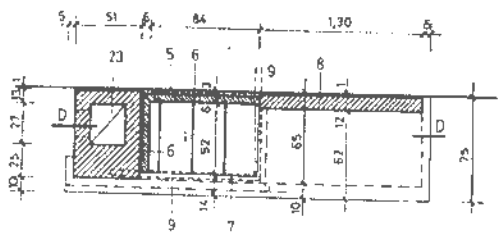
ب - محل هیزم: در شومینه های هیزمی محلی در مجاورت آتشگاه در نظر گرفته می شود موقعیت و ابعاد محل هیزمها همانطوریکه در تصاویر صفحه ۷۶ و ۷۷ نشان داده شده باید متناسب با مصرف و ابعاد حجم شومینه انتخاب شود.

ج - گلویی: اندازه و شکل بالایی آتشگاه از اهمیت زیادی برخوردار است تا خروج دود بدون مانع با کشش مناسب انجام شود. این قسمت ارتباط آتشگاه را به دودکش برقرار می کند و در انتهای دریچه تنظیم نصب می شود که با اتصال زنجیر به دریچه تنظیم امکان استفاده مطلوب از شومینه میسر می شود.

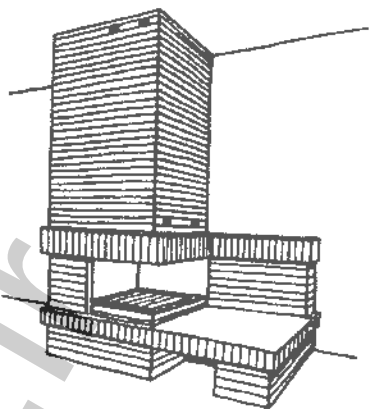
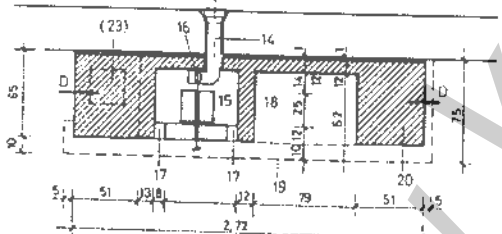
B-B مقطع

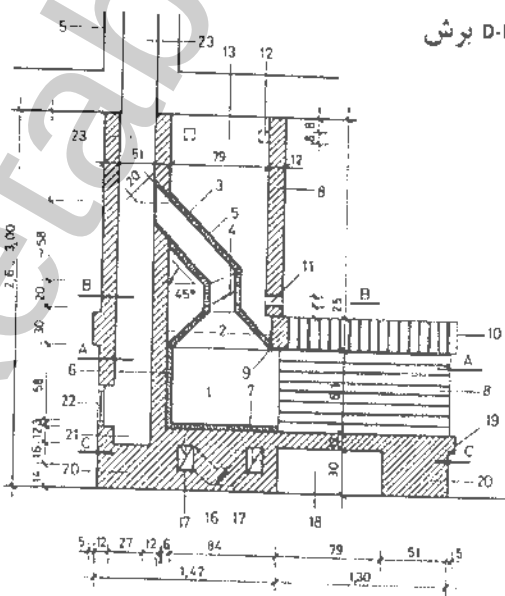
A-A مقطع

C-C مقطع

D-D برش

- ۱- آتشکده شومینه
۲- کانال دود
۳- لوله دودکش شومینه
۴- صفحه درپچه تنظیم
۵- عایق حرارتی
۶- دیوار داخلی شومینه
۷- شپکه
۸- دیوار دکوراتیو (آجری)
۹- پروفیل نبشی
۱۰- تزنین (سنگ)
۱۱- کانال هواهی
۱۲- درپچه تهویه
۱۳- فضای خالی بسته
۱۴- آکس لوله گلولی
۱۵- فضای هواهی
۱۶- درپچه پایینی دمنده
۱۷- دمنده هوا برای احراق
۱۸- محل هیزم
۱۹- تزنین دکوری با سنگ
۲۰- پایه شومینه
۲۱- لوله عمودی اصلی
۲۲- درپچه هوای تمیز
۲۳- لوله اصلی دودکش

La

